

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ДНЕВНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА: КНЕГИЊЕ ОЛГЕ 21

ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Хаифа - у Палестини под ударом немачких бомбардера

У Бристолском Каналу потопљено и оштећено седам бродова из енглеских конвоја

Берлин, 11 јуна (ДНБ)

Врховна команда оружане сице споштава:

У области Средоземног Мора јединице немачких бомбардера, пошавши са нових база, напале су с добним успехом британска складишта горивог уља и лукча постројења у Хаифи. Изазвано је неколико експлозија и пожара.

У Северној Африци немачко-италијанска артиљерија ударила је на британске батеријске положаје код Тобрука и припустила је непријатељу да прекине паљбу. Вршени су успешни напади немачког војног ваздухопловства на Марса Матрух. Настало је неколико пожара у баракама и складиштима погонских складишта.

Неколико авиона напало је на источној обали Шкотске и у Бристолском Каналу на два снажно обезбеђена британска конвоја, потопило је из њиховог састава два трговачка брода са укупно 10.000 тона и оштетило пет других теретних бродова и бродова — тенкова, и то толико тешко да се може рачунати са даљим губитцима у бродском простору. Приликом ваздушних напада на лукча постројења на северном излазу из Бристолског Канала могла су се западити неколико пожара највећих обима и многобројни мањи пожари.

Ни преко дана ни ноћас није дошло до борбених потпхвата непријатеља над територијом Рајха.

При извођењу операција имали су са њима потчињеним трупама одлучујућег удела бригадни генерал (генерал-мајор) Рингел као командант једине планинске дивизије, и у својству команданта планинских ловачких пукова, пуковници Јанс, Уц и Кракау и потпуковник Витман, командант једног планинског артилериског пuka.

Потопљен заплењени брод

Њујорк, 11 јуна (ДНБ)

Како се сазнаје, у борбовским круговима, шведски теретни брод „Лидинго“, 5.842 тоне, који је пловио у британској служби, потопљен је.

Пожари и експлозије у Тобруку

Извештај италијанске Врховне команде

Рим, 11 јуна (ДНБ)

Штаб Врховне команде споштава:

У Северној Африци, на тобручком фронту, наша артиљерија с усеком је тукла противничку артиљерију. У ноћи од 9 и 10 јуна наши авиони поново су тукли многобројним бомбама постројења, складишта и непријатељске положаје пред Тобруком, чиме су изазвани пожари и експлозије.

Немачки авиони напали су Марса Матрух.

У ноћи од 9 до 10 јуна британски авиони бомбардовани су неколико места на острву Родосу.

У Источној Африци наше трупе су, приликом једног сукоба на фронту ког Целге, на отсеку код Гондара, задали противнику знатне губитке.

Треба припремити будућност Француске у новој Европи, рекао је адмирал Дарлан

Биши, 11 јуна (ДНБ)

Заступник министра претседника адмирал д. Дарлан одржао је говор који су преносиле француске радиостанице. У том говору рекао је између остalog:

„Французи, у својој ранијој посланици рекао сам вам да је маршал узео у своје руке судбину земље у најкритичнијем часу наше историје. Под таквим окончанистима власт не узимају у своје руке чистобудни људи, већ је узимају велики родобуђи. Никад нећемо мори да будемо довољно захвални нашем државном поглавару који је сву своју личност посветио Француској да би спасио земљу. Али Француска још није спасена. Није сад време да јајове дискусије и да јетку критику владе. Сад је кишну час дисциплине и слога. Пораз ваздухом сибом иснешреј. Француска је традиција да се влада чини одговорном за иснешреј народа. Невољу у којој се сад налазимо имамо да припремимо режим који нас је довео до пораза. Тај режим је одговоран, а није одговорна маршалова влада која се, наследиши несретну ситуацију, труди да лечи заод којим пати земља и да прекрати вихово трајање. Да би се успело у томе, влада мора бити храбра, истрајна, мора имати смисла за жртве, а мора имати и потпору нације. Нација ће пропasti ако не буде хтела да разуме. Многобројни су они који покушавају да обавију вештачком маглом разум наше нације. Поншто сте запали у несрету, мноғи од вас верују све што им се прича, верују све што се шапатом преноси, а да се при том и не труде да мало и сами размисле. Они то пријамују као истине о којима се не може ни дискутовати, пријамују све што им „преважакано“ казује тајна односно деголистички радиоистанција, која плаћа једна страна сила.“

Французи, чувајте се тога и подуприте владу у њеном тешком па и врло тешком задатку. Тај задатак владе тројствен је: Треба поправити данашњи положај француског народа, треба припремити мир у границима у којима то може да чини побеђени, треба припремити будућност Француске у новој Европи.

Упутно је да се напомене да примирје не значи мир. Примирје значи прекидње непријатељства под условима које је утврдиле победници а прихватио побеђени. Победник има права да једнострano откаже примирје. Не примињавати још једно уговор о примирју и тиме дати победнику повода да га откаже, значило би за Француску исто што и самоубиство, самоубиство како саме Француске, тако и њене империје. Справодливи уговор о примирју био би покушај да се ублажи његови услови, значи одржавање става под којим сави много пати.

Пошто је примирје уговор који смо потписали Немачки и ми, морамо, жељимо ли да га ублажимо, да водимо преговоре са Немачком. Маршал ми је поверио да водим такве преговоре. Одобрava mi da ih nastavim. Otkuda to — veleće vi — da Nemci kao pobednici pristaju na prilogove? Pristaju zloga tога што Немачка која жели да обнови Европу, зна да то корисно може да оствари само у случају ако појединачне европске нације поуздане да учествују у тој обнови учествују у томе ради и добровољно. Немачка влада ограничава себе да би нам омогућила да преходимо свој пораз. Према томе, треба и ми да умимо да се савлађујемо у свом поразу и да мислимо на сутрашњу Француску. Мислим да вам је то добовољно да бисте могли да скватите потребу преговора које је наредио маршал водим већ неколико недеља, да би поправио наш садашњи положај.

То је први задатак владе. Други задатак састоји се у припремању мира. Садашњи положај нема примера у нашој историји. Једна од сила са којима треба

да преговарамо налази се у рату са једном другом силом, а њене операције трупе посејају један део наше територије. Потписивање коначног мира остаје тешка ствар све дотле док се не нађе решење проблемима постavlјеним садашњим конфлиktима. Али већ сад, не чекајући крај непријатељства, владина је дужност да ради тако како би створила нову атмосферу за остварење часног мира. А та атмосфера може да се створи у случају ако будемо умели да владамо собом у поразу. То значи да морамо да се трудимо да се у свом државном управљању разумом. Погледамо храбро у очи стварности! Не подајте се сентименталним реакцијама које не би имале никаквих других последица осим што би на нашу властиту штету још већим прошириле јас што га толике борбе испоште између два суседна народа, а који је у интересу мира Европе и Једињене и други морамо почети да затрпавамо. Ако се оваква атмосфера не би могла створити, мора бих се бојати да ће Француска дочекати кобан мир. Ова морја је изазвала да је изабрана рат. Нова Европа неће живети а да се Француска не постави на место, на које у европској Јерархији има права по својој прошлости, по својој инвилазији и култури.“

Трећи задатак владе састоји се у припремању будућности Француске у новој Европи. Овом се задатку може корисно приступити једино у случају ако је други задатак срећно приведен крају. Ако не добиемо до часног мира, ако Француска ступи у нову Европу потресана и тешко погођена, лишенна многобројних округа и важних прекоморских поседа, она се никад више неће подићи. Ами и наша деца јопћевимо у бели и мркви који је изазвала рат. Нова Европа неће живети а да се Француска не постави на место, на које у европској Јерархији има права по својој прошлости, по својој инвилазији и култури.

Французи, имајте храброст да пређете свој пораз. Будите уверени да је будућност ове земље тесно повезана са будућношћу Европе. Кад је маршал и његова влада позивају да пођете за њима на путу којим су ударили, морате да савлађујете излузи или да поносите жртве. Прите снагу да га из поуздана да је тај пут једини пут спасења за нашу отаџбину.“

Борба између француских разараца и енглеских ратних бродова

Виши, 11 јуна (ДНБ)

ОФИјављено из Бејрута:

Луче по подне два разараца, који припадају француској левантској ескадри, крстарили су дуж левантске обале у висини Санда када су на даљини од око 20 км. Југозападно притежали на хоризонту три енглеске разараце који су ишли у правцу севера. Наши бродови одмах су напунили борбу. После неколико минута притежено се јак дим с једног од непријатељских бродова. Две енглеске разараце покушали су да завију погођеним бродом дима и наставили борбу.

Наши два брода упутили су се у Бејрут и покушали да избегну ватру са непријатељских бродова. Ватром са наших разараца погођен је први непријатељски брод који се одмах нагнуо на бок сакривши извлачни борбене погоне.

У погонима трупа на све стране жестоко се одурупају надирајући непријатељске трупе.

На сиријском јужном фронту један наш артиљерски дивизијон уништио је 7 непријатељских борбних кола.

Грађанство у Бејруту и у Дамаску мирно прати развој ратних операција, пуно поверења у француске војне снаге које су се примиле мисије да бране овластима на Леванту.

Заробљени Енглези чуде се што морају да се боре против Француза

Виши, 11 јуна (ДНБ)

Француско министарство војске објавило је синђо, у вези с током војних операција у Сирији, да су 9 јуна поподне и 10 јуна пре подне енглеске оружане снаге које се налазе између обале и Цебел Друза, састављене од више дивизија, међу којима једна окопана, повољиле нападе у правцу Бејрута и Дамаска. Између Цебел Друза и планине Хермон француски гарнизони повучени су из Куинтире и Шенен Мескина, пошто су извршили свој задатак, наиме зауставили противника. У уторак пре подне непријатељскије је задржан на линији Мери-Аум.

У обалској области Јужног Либана покушај Енглеза да сломију отпор француских трупа оставо је без успеха. Енглески напад подржавали су окопане јединице и бојни бродови.

Против енглеских оружаних снага, која је пошто са руку да се искачује северно од ушћа реке Литани, поведен је противнапад који је утоку.

Француско ваздухопловство у петак успело је бомбардовати непријатељске концентрације трупа у Јужној Сирији, а узело је учешћа и у окршајима против енглеских бојних бродова. Оборена су четири енглеских ловачких авиона. Како се даље каже у извештају француског министарства војске заробљени Енглези изразили су своје чуђење што морају да се боре против Француза, а не са трупама сила осовине. Један заробљени енглески поморски официр био је уверен да је пао у немачке руке. Овим се убедљиво потврђују деманти француске власти.

Падобранске трупе-освајачи острва

Како су се бориле немачке јуришне јединице ваздухопловства на Криту

СПУШТАЊЕ ПАДОБРАНАЦА У БРИТАНСКО-ГРЧКИ ОДБРАНБЕНИ ПРОСТОР НА КРИТУ (Фото „Велтбид“)

Војиште, јуна (ДНБ)

(Од ратног извештача Ервина Бишхауз)

У јутарњим часовима 29 маја немачки падобранци, после тешке борбе, заузели су град и аеродром Хераклион. Командујући генерал грчких трупа на источном Криту после тога је безусловно капитулирао.

Брдске трупе, које су после оштрих борби, при несносној врућини и највећим теренским тешкоћама тукле непријатеља, долазећи са запада, спојиле су се код Хераклиона са падобранцима. Командант маршује на челу својих трупа од аеродрома и улази у главни град Хераклион. На ивици аеродрома налазимо се пред стенама у којима су добро утврђени положаји Енглеза. Напуштајући читав ратни материјал, Енглези су напустили и ова утврђења.

Наши људи претражују куће у окolini. У једној налазимо пет наших другова потпуно иссрпених. Сви су рањени. Од првог дана борбе, дакле више од једне недеље, лежали су они овде и благодарећи оном што су имали код себе воду, коју су нашли у кући, издржали су. Прожети и повезани заједничким осећајима, одржавали су своје расположење на потребној висини. Налазимо се овде пред једним од многих непознатих примера идеалног другарства у рату. Ови људи, са својим делом тешким ранама, нису се могли пробити до нас, тим више што су се налазили у непосредној близини Енглеза.

Знали смо да ћете доћи...

„Знали смо да ћете доћи“, рекао је један од њих штабном лекару који је одмах пружио прву потребну помоћ. На аеродому примећујемо сву жестину бомбардерских напада. Касарне су највећим делом порушене, а апарати који су се затекли на аеродому уништени. Заробљени Грци рекли су да су Енглези побегли ноћу са транспортним бродовима који су се под заштитом мрака уснидили пред самим Хераклионом. Са рибарским чамцима и чамцима на велса упутили су се Енглези ка овим бродовима напуштајући очајничку борбу са падобранцима, почивући на тај начин славни енглеско повлачење.

Енглези минирају гробље ратника

Приступамо једном гробу, у коме су сахрањени пали немачки падобранци. У том моменту долази до експлозије. Два друга су рањена. Одмах опажамо да су Енглези у најгаднијој намери око гроба положили мине. Да ли доиста може бити веће подлости? Противник добро зна да другарство захтева да се одмах дође на гробове погинулих другова како би се утврдило ко

группе, дубоко потресени стојимо поред лешева наших другова. Унапред смо знали да борба на Криту за нас падобранце неће бити лака. Черчил је неколико дала пре нашег искрцања у Доњем дому изјавио да ће се Енглеска за одржавање Крита борити на живот и смрт. Тежина борбе, међутим, не плаши немачке војнике, најмање падобранце. Дубоко потресени одлазимо да претражимо околину Хераклиона, да нађемо нестале и да покопамо своје другове. На аеродому Хераклион за све наше јунаке наћи ћемо достојну гробницу.

У току дана приспeli су шеф генералштаба ваздушне флоте, ваздухопловни генерал г. Јешонек и генерал-обрст Лер у Хераклион и затражили су од војне борбене групе да им се поднесе детаљни извештај. Генерали су борбеној групи ОСТ изразили највеће признање за њене храбре и јединствене подвиге.

Застава кукастог крста вије се из над Крита. Неустројива борба наших падобранца осигурава је Немачкој посед стратешки важног утврђења у источном делу Средоземног Мора. Одавде, наши бомбардери ће мотрти на обале Египта, на поморску базу у Александрији и на Суески Канал. После Домбаса, Нарвика, Ебен-Емаја, Ротердама и Коринта, уписаће се сада још једна страница у књигу херојских подвига наших падобранца, која ће немачкој омладини за сва времена служити као светли узор.

Редов - падобранац, осамнаестогодишњи младић, одликован Гвозденим крстом, прича свој доживљај

ПАДОБРАНСКИ БАТАЉОН ПРИКУПЉА СЕ ЗА НАПАД

(Фото „Велтбид“)

Борбени подвиги немачких падобранца на Криту јединствени су у историји овог младог рода војске. Сви су они показали такву храброст, неустрашивост и презирање смрти, које се не може превазићи. Потребно је овде као пример за многе изнети случај о храбром држављанину редова М. који се са својим батаљоном спустио у Ретимону. Редов М. је брз и откетан младић од 18 година, који је из лешадије прешао у падобранце. Живо он прича о овом случају:

То је мој први прусрет са непријатељем. Искочили смо из авиона 20 маја после подне. Енглез, који се налазио у сјајно изграђеним и камуфлираним положајима по виноградима и на аеродому у Ретимону, одмах нас је засуо митраљеском вратом гранатама и артиљеријом. Упркос свега тога ишли смо напред, па нам је пошло за руком да продремо у један од винограда које је држало непријатеља.

Нажалост, радост није дуго трајала. Били смо потиснути натраг, па смо се морали повући у једну фабрику из које смо се онда бранили. На дан 22 маја добачен нам је са наших авиона материјал, оружје и муниција. Несрећном све је то пао између нас и непријатељских положаја, и сви наши покушавају да до тога дођемо пропали су у ватри Енглеза. Двадесет трећег маја поново нам је добавено оружје. Морали смо доћи до њега, па ако ће и права киша цигала да пада по нама.

Осам људи јавило се добровољно да изврши тај посао, међу њима и ја. Под најтежом ватром пошли смо напред. Чим

су хватали по једног од нас. Трагали смо и најкло и нашли пет кутија са оружјем. Шеста кутија коју сам примио налазила се одмах ту поред мене, под вратом једног митраљеза.

Одмах сам донео одлуку: непријатељски митраљез морамо избацити из борбе. Док су други остали у заклонима, ја сам допузао да подијожа винограда, обишао сам митраљез с леве стране, па сам се затим успузао уз малу падину која је висока отприлике 3 до 4 метра. Затим бачио једну ручну гранату. Оба Енглеза скочили, потпуно изненађени. У истом тренутку избацио сам их из борбе својим револвером. Сада право ка митраљезу! Али ту ми препречи пут један тешки митраљез, који се налазио за једну терасу више. Дохватах лаки митраљез чији је магацин био празан, и одмах напраг током па шта буде!

Други митраљез налазио се 8 метара изнад мене и далеко око 20 метара. Чујем само како звала, фијуџући, прелазе изнад мене, али не примећујем стрелец. Наједино Енглез умкну.

С лаким митраљезом пузим напраг у правцу мојих кутија с оружјем. У највећој близини узимам их коликогд могу понети. А тада мислим само једно: вратити се напраг! Пузен између лоза које ми служије донекле као заклон, вратам се напраг. Припремио сам чврсто уз саму земљу, лагао пузим напред корак по корак, и долазим срдно до фабрике.

Херојски подвиг редова М., који је запленио један лаки непријатељски митраљез, а један тешки избацио из борбе, награђен је као што треба. Када је послан спајања падобранца с брдским трупама, генерал посетио групу, вратио се напраг. Припремио сам чврсто уз саму земљу, лагао пузим напред корак по корак, и долазим срдно до фабрике.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Повољне вести о Сирији

Виши, 11 јуна (ДНБ)

Француски војни кругови и данас су потпуно задовољни током операција у Сирији. Као главни утисак истиче се да је дук целог фронта пружен отпор и да су француски положаји одржани.

Данас се први пут јавља и о биткама на сириско-ирачкој граници. Тако је у области Абу Кемал на Еуфрата и у крају кроз који пролази француски нафтвод за Триполис, извршен напад на једно непријатељско моторизовано одељење. Напад је извршен уз припомоћ артиљерије.

Контакт са француским одбранбеним снагама је већ успостављен. Енглези су на свим фронтовима имали знатне губитке. Велики број непријатељских оклопних кола потпуно је уништено. Оборено је више британских авиона.

У овдашњим војним круговима подвлачи се изврстан борбени дух француских трупа, чему се Енглези очевидно нису надали.

Владина саветовања у Вишиу

Виши, 11 јуна (ДНБ)

Француски министри и државни секретари састави су се данас пре подне у 11 часова на министарском саветовању, коме је претседавао шеф државе маршал г. Петен.

ПОДНАРЕДНИК ЈЕДНОГ ПАДОБРАНСКОГ ПУКА, МАКС ШМЕЛИНГ, СВЕТСКИ ПРВАК ТЕШКЕ КАТЕГОРИЈЕ У БОКСУ, ПОВРЕБЕН НА КРИТУ У ЈЕДНОЈ АТИНСКОЈ ВОЈНОЈ БОЛНИЦИ (Фото „Велтбид“)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Срби на Јудиној говорници

Колико је наш виши слој интелигенције био однарећен и одрођен — тема је коју ни читаве књиге не би биле у стаљу да обухвате. Колико је тај слој био масонизiran и људенизiran — чињеница је која је напротив фантастична. Од те Жиже међународног завереништва спуштали су се конци кроз сву интелигенцију до последњег „интелигента“ и отровна мрежа је загрила српске мозгове. Последице тога тровања су данац јасне и почињу бивати све јасније и ширим необавештеним круговима.

Широко искоришћујући добри, трпљиви, необавештени српски дух, спирајући на жицама душе српске, гостопријемне, широко отворене и незлобиве, љонглирајући фразама о правди, свечовечности, трпељивости и доброте — клика је радила упорно и систематски.

Тако је дошло дотле, да су се — „толеранти“ Срби пењали на Јудину говорницу, ону, на којој је најмање било места за Србе. Предњачило је и ту, као и у свима наопаким пословима — универзитет. Прошлу серију, и последњу, хвала Богу, отворио је Иван Ђаја, ректор универзитета.

А онда се, као и прошлих серија, ређали „еминентни“ Срби, говорећи о свему и свачему, о темама које су годиле јеврејском срцу, а за наш национални живот биле или потпуно иницијативе или веома опасне и штетне.

Када говоримо о оним првим темама, мислимо например на предавања госпође Симић-Миловановић о сликару Леону Коену. Кустос „народног музеја“ у Београду, није нашла са сходно да говори о спрској уметности и да на њу уздигне и њене несумњиве вредности истакне и подвуче. Него је говорила о величини јеврејског сликарства средње вредности, завршив предавање изјавом: „Да, то је могао само један Леон Коен, јер је био Јевреј!“ Позујуци и заграђуји и честитања тронутог јеврејског света завршили су ову недостојну сцену.

Наместо да говори о народном духу, коме је баш тада запретила највећу опасност од јеврејског духа, Ксенија Атанасијевић је нашла за сходно, да са те Јудине говорнице разглаба „О јеврејском духу“. Каква драгоценна услуга српском народу и како сјајна мисија просветарке светске!

Живко Топаловић говорио је о „злату“. Типичан окретни и уменни агент друге интернационале, „друг“ и „радник“ Јживко, познат радништву врло добро са свих могућих негативних страна, изабрао је тему о злату. Боље речи о златном телету, идеалу и свом и свих плутократу на свету. Баш уочи битке у којој ће рад заменити злато.

На тој Јудиној говорници није изостао, свакако, ни публициста Душан Николајевић. Јер која би говорница и била прикладнија од

Краљ Борис у Италији

Рим, 11. јуна (ДНБ)

На своме повратку из Немачке, бугарски Краљ Борис задржао се кратко време у Италији у посети италијанском Краљевском пару.

Шпанска штампа о говору г. Мусолинија

Мадрид, 11. јуна (ДНБ)

Шпански листови доносе на првом месту говор г. Мусолинија и у насловима истичу његове речи о немачко-италијанској борбеној заједници. Фалангистички лист „Арија“ потсећа на борбене врline италијанских војника у шпанском грађанском рату. Лист каже да се Италија у овом рату није борила само против великих војничких тешкоћа, него и против највероломније проганде коју је историја досад забележила.

Американци напуштају Александрију

Њујорк, 11. јуна (ДНБ)

Како јавља „Асошијет Прес“, конзулат Сједињених Америчких Држава у Александрији наредио је Американцима који живе у Александрији да отпуштују.

Јудине да на њој искали своје дубоко антихришћанство?

Срамота је човека да ређа сва имена. Чињеница да су се у сали Јеврејске читаонице, која је некада била у улици Краља Петра број 71, пењали на говорницу толики „знатни“ Срби да, свесно службени или из несвесне глупости, потпомажу разарање нације и вере, тла и земље, расе и крви, — та чињеница је ударила жиг срамоте нашем интелектуалству.

Није ни „народни“ универзитет, по општем духу и смислу и правцу, био далеко од Јудине говорнице, тај завод који је вредни Коларџа оставио јер је српски народ. Предавања у „Хришћанској заједници младих људи“, енглеској политичкој духовној филијали свесног интернационализма, барабар су ишаљи са овим смесом и Јудине говорнице и „народног“ универзитета, барабар по основним намерама, које се хтеле постићи.

Упоредо са тима ишле су инструкције свих „спикера“ масонских ложа. И све до у ситинице спроведене међународне интенције чак и у наставном плану наших школа — брижљivo су одгајивале дух мраког индиферентизма, такозване толеранције и рушитељске и ломиле снажан, отпоран, честит, прави народни дух Србина.

Тако су учени Срби, са свих страна, врвљи једини да говоре, други да слушају, на безбрдо „Јудиних говорница“, у разним видовима и под различним маскама, и под моћним окојијем златнога телета и Антикриста чинили све да упропасте и затруju нацију.

Слом који смо доживели може допринети да се копрене скине са очију. Морални значај слома и пораза је баш у томе отварању очију. Слом не сме тантрирати српски народ и српски народни дух, који ће почи са несумњиво новим путевима. Али слом има да буде у првом реду слом једо-масонизiranе интелигенције која није претстављала нацију, која је била анти-нација. Слом треба да буде слом духа Јудине говорнице у свима видовима и подврстата ма њеним. Са духом те говорнице треба ликвидирати радикално, без остатака, брзо и енергично.

И. С.

Слободан Јовановић „уставобранитељ“ и Демократска странка-стубови узурпаторске владе генерала Симовића

„Тринут сам, Господине Министре, молио да ме примите да бих Вам — у мојој ствари против армиског генерала Симовића Душана — о њему могао усмено да саопштим и оне податке које у интересу мораја и реда у војсци нисам желела да напиши“. ... Тако почиње реферат Душана Радовића, ваздухопловног пуковника, упућен министру војске и морнарице још 26 фебруара 1940. године, у коме тражи да се он, изведе пред војни суд, када се не изводи тужени Симовић. „Том приликом, с низом аргумента и докумената, приказао је његов неизправан рад и као човека и као службеника и као старешине!“ — каже г. Радовић.

Овако тешке оптужбе, поразне и одлучне констатације, писане и потписане пре више од петнаест месеци, биле су упућене од једног ваздухопловног пуковника наше војске на адресу Симовићеву, на адресу човека који се сматрао једнини позван да се брине о нашем ваздухопловству. Пуковник Радовић имао је јаиста храбрости када је молио да буде изведен пред војни суд како би изобличио Симовића у оно глупво доба кад нико није смео да напише и потпишао ову посттихију.

Простор листа не дозвољава да се поменути реферат односно рапорт цео објави. Али, зар нису ове реченице довољне биле да се против Симовића предузме поступак. Међутим, нити се шта предузело против туженог, нити против тужиоца! Како је то могуће?

Али шта, има да се чудимо! Све је то могло да буде у нашој земљи, у којој се контролише трамвајски кондуктор да не закине један динар или два, али се нису ни смељи, ни могли контролисати они који су крали на милионе! У нашој земљи која је насрнуто на поједине ќенерале и већину министара, тај се није лепо провео, јер они су били непријословни и нико од њих није одговорао сем двојице ќенерала Борђа Јорѓовића и Дерока, чије су кривице много мање штетне биле по општу ствар, него кривице ќенерала Симовића!

Сада су они предузели пут на западну бојишта, да би видели чуда из 1940. године. Путовали су у окlopним колима и разгледали су кратер Мажиновљеве линије; видели су трагове паклене борбе око Денкера. Било је то јединствено путовање са овим песничима, са пријатељима које је некада заједничка невоља приближила једне другима и који су сада били позвани да, за сва времена, скове чеј утиске додгајаји који су на тај јединствено брз начин прохујали као вихор. Врховна команда војске показала је тим песничима са стратешким тачкама сву смелост офанзивних планова који су омогућили да се победе армије четири нареда.

На бојиштима Светског рата

Кад је 1940. замукнуо на Западу и по-следни топовски пушци, отпутовали су немачки песници у Француску. То су биле све људи који су провели последњи Светски рат у подземним рововима и чија су песничка дела кроз 20 година стајала под утиском борбе, беде и националне катастрофе. Најбољи немачки песници нису више никада могли да се ослободе тих утисака и што год су писали, било је увек по мало сново, као и земља под којом су се тада били заклонили и нашли заштиту.

Сада су они предузели пут на западну бојишта, да би видели чуда из

Тужна Француска

написао Ханс Вацлик

Пут преко западног бојишта учинио је на мене најдубљи утисак. Та бојишта имаје моћно дејство на мој будући рад. Признајам пре свега, да не миша није толико потресло да опустошење француских поља. Ни уништење ратне ладе код Денкера, ни јевзоритски разорени градови у којима се налазе неоштећене само дивне катедrale, ни савладани циновски подземни свет Мажиновљеве линије, ни јадне гомиле избеглица које се враћају у своје домове, ни бејскрај и потреси врвника гробља Још из доба Светског рата — ништа није толико језиво као изглед опустошених поља. У њима лежи права и најдубља трагика Француске, трагика која је као коријен јаснојаје да се најлоши по нека колеба, нико напредне по селу.

Изгледа да се у Француској веровало како се жито може производити у фабрикама. Хљаднодувачка села су пропадала постала пуста или су насељавана Црцима, јер се домородци устручавали да остану сељаци, да сносе несигурност заимања које је у великој зависности од природних елемената, јер је нестало сељачко стручњавање. Чежња је сјајем већиног града постала је скојашта. Села су се више изумрала а без села не може да постоји ни једна држава.

Од Светског рата престало је у Француској да постоји око милион сеоских газдинстава. У јесен 1938. остало је необраћено у милиона хектара плодне земље. Какво издајство према родној груди!

Сјајни и блешчави Париз прогута је дуцу села, испио је Француску и уништио. И овај народ без омладине, без колевки, осларео и оседео, хтео је да на својој сарми ствара нову Европу.

И најпростији човек, кад прочија рапорт пуковника Радовића, поставља само једно питање; или је пуковник денуницијант, или је Симовић лопов? Али старешина, који је требало да одржи морал у војсци, дисциплину и ред, министар војске (у конкретном случају ќенерали Љубомир Марин и Милан Недић) није ни једног од ове двојице узео на одговор? (Чује се да је г. Недић био ставио под суд Симовића, али је одмах зато испао из владе. Треба г. Недић да проговори). Министри војске нису смели да позову на одговорност ни тужиоца, ни туженога само због тога, што би се открило за нашу војску и за наш виши командни елементи оно што се сазнало 6. априла о. г., а тада се до очигледности јасно показала тотална неспособност нашег војства у војсци, поквареност и корумпираност таквог војства, а све због тога што је у нашој војсци напредовао само протекционаш, лакташ, теткић, стричић, лопов и лоповчић и — све друго само не прави војник, прави официр, какав је негда био у Србији. Оно мало способних, честитих и вредних официра гоњено је, укаљано и запостављано.

Открило би се још и то како је снабдевана наша војска, како је купован и од кога ратни материјал и каква је вредност тога материјала? Открило би се да је чивитарија водила главну бригу о нашем оружју и о одбрани наше земље. Открило би се управо оно што је најпоразније, а то је: да су они којима је било поверио наше оружје за које смо бацили небрдјене милијарде — мислили само на новчано оружје своје и своје окољине и у том правцу радили!!!

Ко је још одговаран поред министара војске? Зар нису одговорне и раније владе, па Генералштаб, па Инспекција земаљске одбране, па наша јавност, наша дневна гласила, која су не могу да се изговарају да нису могла да свему томе писати, јер је то било забрањено!!! Зашто та гласила, кад су знала за сву трулеж, смрад, хаос и корупцију у војсци, нису обуставила излађење у знак протеста што се није дозвољавало писати и дискутовати о ватрним интересима државе? Отgovorни сте и ви драги читаоци, ми сав народ што смо годинама трпели да „сјаје Мурта и узјаше Курта“. Да нисмо трпели наопаки рад наведених институција не би дошло до 27. марта, не би дошло до препада, у коме је опет неколико људи злоупотребило власт, и то исти они који су је стално и пре тога злоупотребљавали. Раније су злоупотребљавали власт да се што више обогајте, а 27. марта су злоупотребили је да то-богатство изнесу са земље, јер су се бојали стражног народног суда, који их у сваком случају неће мимоини, него, ето, и земљу сурваше у беду, да све своје трагове прљаваштина и лоповљука списте и да богатство још по-већају фунтама и дарларима, а све у у славу одбране демократије и народних слобода. Јаој, дивних демократија! Где се само нађоша и ујединиша под прљавом чизмом Симовићем!

Треба жалити што напред цитиране речи пуковника Радовића нису биле предмет расправе у јавности, што нису благовремено допрле до народа и што за њих није народ сазнао, да се не поведе за овим и оваквим војом и војсковојом, који уопште светло српско име, стварно и стварно милионским жртвама од Косова до 27. марта о. г. У овом размишљању и анализи наше је сејдан једини закључак. Како су смели сарађивати са Симовићем, који је себе самога, као сваки узурпатор, ставио на чело владе и на чело војске, како су смели сарађивати баш демократске странке и наши демократски и парламентарни барјактарји? Како су са овим изродом могли сарађивати неки наши, додуше излазни и превиживели, уставобранитељи?

Миодраг Савковић
урдник „Малих Новина“

ЕНГЛЕСКА У БОРБИ ПРОТИВ РУСИЈЕ

Етапе једног историског разрачунавања

Од Достојевско до Шаљина

У речима у којима је Достојевски, пре пола столећа, окарактерисао Енглеску, било је исто оно основно осећање које је изразио и Стаљин, у свом говору марта месеца 1930, када је говорио о људима који су навикили да за њих туђе руке извлаче кестење из ватре. Достојевски је писао да Енглеска тражи такве савезе у којима она има да узме све а да не пружи ништа.

Свуда се у Русији од вајкада тако мислило, а тако се мисли и данас. Велики позоришни догађај 1940 године у Русији био је комад „Фелдмаршал Кутузов“; сцене су стално биле праћене урнебесним пљеском гледалаца. Право руско осећање је пробило кроз громко одобравање на сцену у којој руски јунак, Кутузов, отворено и без увиђања креше истину у брк заступнику Енглеске, који је оцртан у комаду врло несипатично.

Права позадина овог осећања руског, неповерења и одбијања према свему што је енглеско, јесте једна велика светскopolитичка супротност. Динамичко тежње Русије за експанзијомстално се опирала — Енглеска. Енглески отпор је спречно остварење стага византиског сна Русије. Енглеска вештина блокирала је излаз из Црног Мора — Дарданеле. Јасно је да се у Русији поздравити мора нестанак старога супарника са тог мореузом, те капије за средоземље.

Али не само ту. На Кавказу, у Ирану, у Авганистану огледа се иста светскopolитичка супротност. Почетком светског рата, када су руске трупе ушли у Тегрик и Мешхед, савезница, Енглеска, посела је јужни део неутралног Ирана. А невоље револуције искористила је да поседне и северни део. Тек уговором од 1921, а нарочито оним из 1927, умешла је Русија да ослаби енглеске позиције у Ирану: „гарантујући иранском краљевству самостални правац спољне и унутарске политике“ — како вели руски лист „Правда“, дојађући уз то: „Тиме се Енглеској, и другим капиталистичким државама одузима могућност да Иран искористе у циљу својих капиталистичких планова“.

У Авганистану исто тако, Русија је оснажила сувениритет и самосталност. Када је 1928, авганички краљ Аманулла дошао у Совјетску Унију, „Правда“ је писала: „Обе државе (Иран и Авганистан), раме уз раме, одупирале су се, кроз читаву једну историску епоху, европском империјализму. Томе је нарочито допринала околност, што се за обе државе указао као главни непријатељ један и исти: наиме енглески империјализам...“

Шта каже уџбеник историје паршије

Оптрилике пре три године објављен је у петнаест милиона примерака „Кратки уџбеник историје партије“.

Ту се, пре свега, потсећа да је Енглеска искористила тешкоће Совјетске државе да у источу Европи образује снажна нападна упоришта. Пожудно око које западне силе бацају на бogaства Русије, нарочито после првог светског рата, не може се у Русији заборавити. Отуда совјетска штампа сваким могућим појединачно на та мрачна времена.

У уџбенику се спомиње: „Империјалисти Енглеске, Француске и Америке започињу војну интервенцију без објаве рата, иако је интервенција стварно значила рат против Русије, и то рат најгоре врсте. Потајно и мучки, ти цивилизовани разбојници прибрали су се и искрцали трупе на руску територију“.

Успешни свршетак грађанског рата је, гледан очима данашње Совјетске Русије, победа руског народа над енглеским и другим интервенционистима. „Када су империјалисти видели да им интервенција није успела, почели су да мењају став. Јануара 1928, Енглеска и Француска су одлучиле да дигну блокаду...“ По том уџбенику, и польски рат против Русије, 1920, прет-

ставља слични покушај интервенције. Черчил, један од главних заступника интервенције, покушао је, канчије да оправда интервенције, у својим „Успоменама“, изричући уверење да је само и једино интервенција омогућила стварање чувеног ланца држава око руске западне границе.

Дипломашки раш

После пропали интервенције, велики циљ лондонске спољне политike био је: дипломатско изолирање Русије, стварање јединственог међународног фронта против Москве. Тада је спољна политика Москве водио Чичерин, несумњиво способан и активан политичар, који је тачно познавао Енглесе. Цео први светски рат провео је у Лондону и за једанаест година свог комесарства није часак није заборављао појку коју је стекао. Његово животно дело била је одбрана против енглеских покушаја заокружавања. Први деценији Совјетске Русије претстављају је политички и привредни напад најопаснијег противника Русије, а тада је био — Енглеска.

Што је тај противник почетком тридесетих година најзад напустио борбу — не може се тумачити неким симпатијама. Напротив, чистим приундним рачуном: Сједињене Државе Америке, примамљене руским петролем, појавиле су се; незапосленост и привредна криза Енглеске захтавала је посао са Русијом; Немачка је свесном политичком постинга напретке на руском тржишту.

Иначе, у годинама 1925—1926 најважнија тема руске спољне политike била је енглеска активност против Русије. Москва је жестоко напала Черчила. Сталјин је у Тифлису одржао анти-енглески говор. Остин Чемберлен, као лукта од сламе, био је симболично спаљен у Москви приликом жестоких антиенглеских демонстрација. У Москви је владајући Молотов већ десет година раније био скептик према Литвиновљевој политици, природно је што се сада враћају таја тези. Сумња и неповерење у западне силе појачане су. У Москви, о дану странке, марта 1938, Сталјин је одржао говор који показује до ког степена је ишла та сумња. Он је неприкривено изразио сумњу да би Енглеска и Француска ради видеље Јапан у рату против Русије. Да би Енглеска ради видеље Немачку противила Русије, па да се онда, заглививши све ослабеле и истрошене стране, појави свежа и јака да диктира услове мира.

Стаљин је јавно потсетио на лукавости Енглеске и Москва се пријетила стварности. Ера Литвиновљева распала се у прах, одуванда једним покретом руке. Али се једино у Лондону није схватило да је то само власпостављање једног историског континуита руске спољне политике... Чичеринове концепции продужио је и предузео Молотов.

Четврт године натезања дипломатских игара нису умањиле сумњу. Руска влада је стално налазила прилике и повода да својој јавности износи како Лондон мисли да може преварити Русију. Коментари руске штампе стално су пред целим светом откривали намере западних сила...

Ни сарказми ни отворено изругивање Молотова, који је показивао врате енглеским преговарачима, учинили, нису спречавали Лондон да се стара и даље да доказује своју „искреност“.

30 јула 1939, „Известија“ потсетијује своје читаоце да је Енглеска још 1914 покушала да слаже своје руске савезнике. „Да се Немачка упути против Русије, да се тако постигне одтерење на Западу — то је била идеја тог предлога“ (наиме, предлога сер Едварда Греја, да Енглеска остане неутрална — ако се Немачка ограничи на рат на Истоку).

Сви напори Енглеске и предложенији Рузији потсећају — по речима Молотовљевим — на један „пакт више или мање маскиране преваре“.

Лишвил на сцени

Непосредна последица енглеско-руског сукоба: једна америчка група, под војством Рокфелера, постике у Москву повољан петролејски посао. Убрзо се у Енглеској осетило да: изненадно признану Совјетску Русију од стране Америке могло је створити овој огромномаргинализму у трговању. У пролеће 1929 Детердинг напушта борбени став против Совјета: петролејски мир између Енглеске и Совјетске Уније отворио је пут смирењу. Енглеска текстилна индустрија вапила је за руским поруббинама, а како су се у том погледу пожурнили и Американци — јасно је било да ће се

сукоб изгладити. Енглеска је потражила власпостављање односа. На место Чичерина — почела је Литвиновљева ера. Али...

„Правда“ пише ипак: „Још до јула су се Черчили и Чемберлен бавили политичким походима против Совјетске Уније, а енглески војни штабови још и данас кују оружје за антисовјетски блок“.

Литвинов је Енглеска била друга отаџбина. Још као заступник оболелог Чичерина, он је учинио прве кораке да Русију уведе у систем „колективне безбедности“. Још тада се чуја један глас руске штампе: да се једна важна личност противи овом политичком курсу и заступа и надаље немачку оријентацију. Та важна личност био је — Молотов.

Сумња и неповерење у западне силе

У Литвиновљевој ери, наравно, западне силе нису престајале да појтиком својих интереса против Русије. У „женевском“ форми, наравно, под маскираним хуманитарним паролама... Али, „колективна безбедност, „неподељени“ мир, систем пактова тадашњих — све је пропало и показало се безживотно. Ништа природније но под Литвиновљевом.

Ако је Молотов већ десет година раније био скептик према Литвиновљевој политици, природно је што се сада враћају таја тези. Сумња и неповерење у западне силе појачане су. У Москви, о дану странке, марта 1938, Сталјин је одржао говор који показује до ког степена је ишла та сумња. Он је неприкривено изразио сумњу да би Енглеска и Француска ради видеље Јапан у рату против Русије. Да би Енглеска ради видеље Немачку противила Русије, па да се онда, заглививши све ослабеле и истрошене стране, појави свежа и јака да диктира услове мира.

Стаљин је јавно потсетио на лукавости Енглеске и Москва се пријетила стварности. Ера Литвиновљева распала се у прах, одуванда једним покретом руке. Али се једино у Лондону није схватило да је то само власпостављање једног историског континуита руске спољне политике... Чичеринове концепции продужио је и предузео Молотов.

Четврт године натезања дипломатских игара нису умањиле сумњу. Руска влада је стално налазила прилике и повода да својој јавности износи како Лондон мисли да може преварити Русију. Коментари руске штампе стално су пред целим светом откривали намере западних сила...

Ни сарказми ни отворено изругивање Молотова, који је показивао врате енглеским преговарачима, учинили, нису спречавали Лондон да се стара и даље да доказује своју „искреност“.

30 јула 1939, „Известија“ потсетијује своје читаоце да је Енглеска још 1914 покушала да слаже своје руске савезнике. „Да се Немачка упути против Русије, да се тако постигне одтерење на Западу — то је била идеја тог предлога“ (наиме, предлога сер Едварда Греја, да Енглеска остане неутрална — ако се Немачка ограничи на рат на Истоку).

Сви напори Енглеске и предложенији Рузији потсећају — по речима Молотовљевим — на један „пакт више или мање маскиране преваре“.

Низ енглеских разочарања

На неколико дана после историјског 23. августа 1939, англосаксонска штампа верује да до ратификације немачко-совјетског пакта о нападању неће доћи.

Све фазе сарадње Немачке и Русије чиниле су се Енглезима као могуће пукотине и распади.

Када су руске трупе ушли у Польшу, Енглези су били убеђени да почиње спор око Пјачке.

Сарајловог слабоуспешни долазак у Москву — значио је да Енглази скретају руске политичке.

У балтичком питију надали се

Енглези да ће пући веза Немачке и Русије. Нарочито у финском рату.

Када је немачка привредна делегација стигла у Москву — Енглеска се понадала да Русија неће моћи лиферовати Немачкој.

Јануара, 1940, енглески и француски посланик напустише Москву. Каснији покушај трговачко-политичких преговора није успео. И тада, по речима Молотовљевим — није се имао утинак да енглеска влада има часне намере.

Још једном се распламтале енглеске наде када се појавио изненада — сеर Стјафорд Кріпс. Он је требао да „уразуми Кремљ“. Али ни он није спасао ситуацију.

Само једна ситна истинита чиније илустрација:

Сер Стјафорд Кріпс, предајући као посланик Енглеске своје акредитиве Калињину на Кремљ, сматрао је да може прокријумчати у беседи „мудри“ шаховски потез; изјавио је „како Енглеска схвата да Совјетској Унији припада важна улога у југоисточној Европи“. Није ни слутио да ће, кроз један сат, не више, и не питајући за мишљење Енглеске, руска војска умарширати у Бесарабију.

(„Европа Сервис“)

Вести из Комуникација Министарства пошта, телеграфа и телефона

Комуникација Министарства пошта и телеграфа објављује:

Обична писма и дописнице за Немачку

Почев од данас примају се за Немачку обична писма и дописнице. У још једном смислу не долазе окупирание области. Писма се морају предавати пошти отворена. Писма и дописнице морају носити име и адресу пошиљаоца читко исписано. Исто тако и такса морабити плаћена унапред и у пуном износу, а по тарифи прописаној за иностранство. Ниједно писмо не може бити теке од 100 грама.

Писма и дописнице без адресе пошиљају се

Одређено је да писма и дописнице у унутрашњем саобраћају морају носити име и адресу пошиљаоца. Међутим, велики број оваквих пошиљака предају се пошти без ових података ради чега се не испремају даље нити испорукују примиоцима. Ради тога се поново употребљавају сви они који се служе поштом да на писма и дописнице ставе име и тачну адресу.

Пошиљке за ратне заробљенике

Све пошиљке упућене Црвеном крсту, његовим одборима или ратним заробљеницима ослобођенима са планина поштанска такса. Исто тако не подлеже плаћању поштанска такса ни пошиљке које шаље Црвени крст, његови одбори и ратни заробљеници без обзира на која су пошиљке адресоване.

Ово ослобођење, на основу Светске поштанске конвенције, важи како у унутрашњем тако и у међународном саобраћају и не односи се једино на пошиљке оптерећене откупним.

На пољећини чековних уплатница не могу бити никаква писацка саопштења.

Шалтери Главне поште

Главна пошта пресељена је од данас у један просторије. Шалтери за предавају писма, упутница, чековних уплатница, филателистички шалтери и сви остали шалтери налазе се у великој сали у коју се улази из Таковске улице.

(Агенција „Рудник“)

Сопственицима моторних возила

У смислу наређења Господина Војног Заповедника у Србији издатог 12 маја текуће године и објављеног Фелдкомандантуре од 1. јуна ове године, поизвади се сви власници моторних возила (мотоцикли, путнички и теретни аутомобили и трактори) да их до 15. јуна тек. год. закључно пријаве Управи града Београда — Одељењу саобраћајне полиције, улица Риге од Фере бр. 15, где ће за ову пријаву добити прописане формуларе.

Среће се пажња сопственицима да овој пријави подлеже сва моторна возила, како исправна тако и неисправна и да не се свако непријављено возило одузети у корист немачке војске без никакве накнаде.

(Из Одељења саобраћајне полиције Управе града Београда Бр. 3411/41 од 11. јуна 1941. године.)

Претплатницима електричног осветљења

Све выше обавезе према Општини остварују и даље на снази, јер и Општина мора да одговара својим обавезама.

Стари рачуни се морају у најкрајем времену исплатити. Рачуни за март урученчи су претплатницима преко службеника ДТО на потпис.

Нови рачуни се имају исплатити у року од 10 дана, у противном се претплатник излаже ризику да му струја буде укинута и да се рапортују судски наплати.

Општина нема своје искансете и зато немојте наседати варалисама. Рачуни се могу исплатити само преко поште, општинске штедионице, Главне општинске благајне (Узун Миркова улица), благајне Дирекције трамваја и осветљења (Скендлер-Бегова бр. 47) и на следећим падишадима: Јовановић, Смедеревски ћерам, Каленићево гувно, Сењак, Булевар ослобођења, Зелени венац и Цветни трг.

Ако се стари претплатник из било којих разлога, не налази у своме стану, дужан је онaj станар који се уселио у његов стан и искршишава струју да се уреди пријави ДТО и положи прописну каузију која износи суму двомесечног рачуна. У случају да нови станар то не учини биће отуђен за крају струје и злонамерно оштећење ранијег претплатника.

Ако вам је електрична инсталација повредана и жelite да добијете струју, дужни сте да инсталацију ојом трошку поправите зашто ћете се обратити овлашћеном инсталатору. Веза не се давати само онамо где је инсталација потпуно исправна.

Електрична централа способна је да задовољи потребе грађанства како у погледу струје за осветљење, тако и у индустријској струји. Цена струје није повишене.

За све обавештења треба се обратити Дирекцији — Одељењу претплате. Обавештења се дају сваког радног дана од 8—13 и 15—18.

Радио претплатници

...аше радиоапарате морате поново пријавити без обзира да ли сте их пријавили. Пријава радиоапарата вршиће се у Радио-одељку Главног телефона, који се налази у просторијама поште број 5 (Хартивигова бр. 8).

Пријавата се има платити: за три месеца унапред 75 динара и такса за пријаву 10 динара, дакле, свега 85 динара у готовини.

Ако сте своје апарате пријавили у месецу марта или априлу, платитеће пријаву за јуни, јули и август једноносије за јули, август и септембар. Са собом треба понети дозволу и признаницу за последњи месец. Сви остали претплатници платиће за мај, јуни и јулу.

Јевреји не могу бити радио претплатници.

Ако не пријавије свој радио апарат исклучиве строге законске последице.

Последњом наредбом немачких власти дозвољено је слушати само следеће радиостанице: све станице на територији Немачког Рајха (Reichssender), Радио-Београд и краткоталасни Радиостаницу Земун, Радиостанице Протектората Праг, Број, Моравска Острава, као и њихове краткоталасне станице, Велике радиостанице „Дунав“, „Вишња“, „Луксембург“ и „Фризланд“, радиостанице Варшава и Краков и радиостаницу Париз.

Државе се строго овог наређења, јер се прекрајају робијом а у тежим случајевима смрћу.

Претплатне месечне трамвајске карте

Право на коришћење претплатних месечних трамвајских карата, у смислу одјакве претседника Општине VII бр. 2331 од 7 јуна 1941 године, имају следећа лица:

Лично ратни инвалиди стално настањени у Београду, и то на основу полицијских пријава и извршног решења Више инвалидског суда.

Учителји основних школа у Београду који према извештају Општинске штедионице сарађују на омладинској штеди.

Редакције дневних и недељних листова који излазе у Београду, и то: дневни листови по 10 комада, а недељни листови по 3 комада. (На ове карте имају право редакције дневних и недељних листова који имају формат новина, а излазе свакодневно или једанпут недељно. Сви остали листови смртварају се као часописи без обзира да ли излазе дневно или недељно и не могу добити карте).

Унiformисани разносачи писама и телеграма београдске поште, по извештају поштанске управе, стига да се могу возити само на платформама.

Коришћење беспилашне вожње на платформама трамваја

Право коришћења беспилашне вожње на платформама трамваја имају следећа униформисана лица: саобраћајно особље Дирекције трамваја и осветљења, пожарнички позивачи, решењарни и службитељи ОГБ, позивачи државних судова у Београду, унiformисани органи државне пољопривредне страже у служби Управе града Београда и ученици Мушки западне школе дирекције трамваја и осветљења.

Од горе поменутих могу бити истовремено на једној платформи највише три лица.

Сва лица, осим унiformисаних органа

БЕОГРАДСКА ХРОНИКА

СЕОСКИ САБОТЕРИ

ПОЗОРИШТЕ

Балетска претстава на Коларчевом универзитету

У петак, 13.00, у 17.30 поподне, у сали Коларчевог универзитета, приредиће се велика балетска претстава. На програму су одломци из балета, као и циклус стилизованих народних игара.

Судејују првачи балета г-ђе Васиљева, Прелић, г-ђе Жуковски, Добротов, као и солисти Живановић, Марковић, Корбе, Кушнарова и други, а затим фолклорна група.

Дела композитора: Римског-Корсакова, Бијеса, Делића, Мусоргског, Христића, Маноловића и Наастасијића.

Оркестар под управом Н. Васиљева. Концерт под управом А. Жуковски.

Цена од 5—30 динара.

РАДИО СТАНИЦА БЕОГРАД

(Тајсана дужина 437,3 метра)

Програм за чејвртијак 12 јуна 1941

7.00—8.00: Добро јутро, драги слушаоци.
8.00—10.00: Музичко преподне.

10.00: Реч дана, немачке вести, затим вести на српском језику.

12.00—13.00: Музички календоскоп.

13.00—13.10: Преглед дневног програма.

13.10—14.00: Народни оркестар Петра Крстића са солистима.

14.00: Немачке вести, затим вести на српском језику.

16.00: Извештај Немачке врховне команде са заглавијем понављањем.

16.25—17.00: Немачке песме певају наши уметници.

17.00—18.00: „Све аутке играју“.

18.00—18.45: Народне песме.

18.45—19.00: Српски савремени догађаји.

19.00—19.30: Час Немака из Србије.

19.30—19.45: Руске романсне.

19.45—20.00: Немачки савремени догађаји.

20.00: Немачке вести, затим вести на српском језику.

20.25—22.00: Симфонијски концерт Великог радиоорkeстра.

22.00: Немачке вести, затим вести на српском језику.

22.25—23.00: Валцер-интермеди.

23.00—24.00: Ведра музика.

БЕОГРАД

Биоскопи

Касина (2, 4 и 6) Оперета (Вили Форст, Марија Холст, Лео Слезак).

Управа (10.30, 2.15, 4.15 и 6.15) Гарсонијера (Хилда Краљ, Густав Фрелих), 2) Журнал.

Славија (2.30, 4.30 и 6.30) 1) Оперета (Вили Форст, Марија Холст) 2) Премијера најновијих вести.

Унион (2.30, 4.30 и 6.30) 1) La belle Beatrice (Херта Фајлер, Паул Хербергер).

2) Премијера најновијих вести.

Сити (2, 4 и 6): „Дуња Поштарева књига“ — Der Postmeister (Хајдрих Георг и Хилда Краљ). Додатак: Најновији журнали.

Авале: (2.30, 4.30 и 6.30) часовна Точковић судбине (Кете фон Нах, Паул Хербергер).

Новаковић (права сала) Мајкап девојче Flörtine, Жералдине Кат и Паул Хербергер.

Новаковић (друга сала) Напуја град пољубаш (Тино Роси и Вивијан Романс).

Балкан (2, 4 и 6) 1) Извршио сам нареду (Ханс Алберс) 2) Универзум журнала Rex Конфети (Ханс Мозер, Лео Слезак и Рихард Романовски).

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Дежурство почње 7. јуна у 7.30 часова, а завршиће се 14. јуна у 7.30 часова. Дежурство траје дану и ноћу. Ове не-дјеље дежуре су ове апотеке:

1 — Анђелковић Владислав, Кр. Александра 132, телефон 40-568;

2 — Величкић Богољуб, Крујска 30, телефон 27-239;

3 — Живковић Др. Петар, Цара Душана 77, телефон 23-866;

4 — Јанковић поч. Душана, Хайдук Вељкоа Веџа, 2. телефон 20-304;

5 — Јевремовић Драгољуб, Поп Лукића 6, телефон 28-124;

6 — Јовановић Влада, Пашићева 12, телефон 24-163;

7 — Лазаревић Лука, Кнез Михаилова 26, телефон 20-616;

8 — Милутиновић Ранко, Булевар Ослобођења 32, телефон 41-580;

9 — Апотека Комесаријата, Цара Николе II 79, телефон 41-619.

Путнички аутомобил

са малом потрошњом бензина — купио бих.

Јавити Штампарји

•ГРЕГОРИЋ• — БЕОГРАД

2456 1-1

WWW.UNILIB.RS

С тиши спаси

СЛУЖБА

Хитно тражим старију озбиљну домаћицу код одрасле добра деце. Плати добра, поступак најбољи. У обир долазе поштене, чисте, здраве, школоване особе, без фамилијарних обавеза. Адреса: **Бура М. Париновић**, гробовац, Београд, Пеонкареовића 22. (2449) 1—1

КУПО-ПРОДАЈА

Мотоцикл купујем исправан. Обратити се: **Грчина Миленка 31**, бифе. (2458) 1—1

Кућа мања нова на продају. Обавештење у администрацији листа **Лепосава Поповић**. (2457) 1—1

Желите повољно купити или хитно продајти: палату — кућу — плац — кафана — хотел — крчму обратити се **Госићу**, Краља Александра 125. (2340) 5—6

СТОВАРИШТЕ СОБНОГ НАМЕШТАЈА

ГРУЈИЧИЋА И РИСТОВИЋА

налази се у

ВАСИНОЈ УЛИЦИ БР. 24

(2392) 2—7

Друштво црвеног крста издаје под закуп и у експлоатације своје имање у Смедереву. Паланци са извормима минералне воде „Паланачки кисељак“.

За услове обратити се Друштву у Смедереву 19, најдаље до 20 јуна (2422) 2—3

Фалцован лесковачки прен добијене по фабричкој цени код производиоца **Бате Рафајловића**, Светосавска 19, Београд. (2442) 1—1

На продају фосне и ландене Доситејеве 36. (2450) 1—1

РАЗНО

Своју изгорелу књижницу од бицикла оглашавам за неважењу **Попори Кара**. (2459) 1—1

Свој изгубљени индекс 7411 оглашујем за неважењи **Гробови Михаило**. (2438) 1—1

Пуномоћнице издато **Милутину Алексију** на дан 7-XII-1940 бр. 36762 изгубљено је и овим га оглашавамо неважењим **Маричић и Јанковић**, Ст. Јанковић, с. р. Мих. Јанковић, с. р. (2451) 1—1

Овлашћење издато од Одељења за радије, Управе града Београда под број 1798/39 нестало ми је за време рата. Овим га оглашавам за неважење. **Добривоје Милековић**. (2452) 1—1

Протоколација издата од трговачког суда у Београду под број Офи 139/39 нестало ми је за време рата. Овим га оглашавам за неважење. **Добривоје Милековић**. (2453) 1—1

Ако Вам је радио апарат неисправан, јавите на адресу **РАДИО-КОВАЧ** кнез Михајлова 25, I спрат (2443) 1—1

Украдена ратна платна књижница 9. о. м. у трамвају бр. 2 око 11 часова украдена ми је ратна платна књижница бр. 416632. Овим је оглашавам за неважењу **Барановић** Франа, бивши службеник Народне скупштине. (2455) 1—1

Своју изгубљену легитимацију издату од Управе града Београда на име **Александра Фуршташа** оглашавам за неважењу. (2440) 1—1

СТАР-
фабрика ултрамарина и боја а. д.
у Београду, Ртњска 3

Пошто се редован збор акционара, заказан за 27 април т.г. и објављен у „Службеним новинама“ бр. 69 од 26 марта т.г. није могао одржати у заказано време, то се поново заказује са истим дневним редом, за 21 јуна 1941 године, у 16 часова у улици Васе Чаранића бр. 10.

Депоновање акција до 19 јуна т.г. на багаџији Фабрике, Ртњска улица број 3. (2456) 1—1

Управа

Своје изгубљено сведочанство II разреда учитељске школе оглашавамо неважењим **Радичевић Арсеније**, учитељ. (2454) 1—1

Своју украдену легитимацију за слободно кретање оглашавам за неважењу **Арсен Чекрић**, берберин. (2444) 1—1

Своју жену **Илинку Дамјановић** рођену Дудаш позивам да се у року од 7 дана врати на продужење брачног живота. У противном јој забранjujem сваки приступ у мој стан. Не дозвољавам да ми дира дечу и ствари, јер не бити политичких кајишица. **Живојан Дамјановић**, Велики Тврдак 17. (2434) 1—1

Зборови акционарских друштава

Пословна банка одржала 25. редован збор акционара на дан 15. јула 1941 године у 5 часова по подне, на Оближејевом венцу бр. 27, са овим дневним редом:

1) Избор чланица,

2) Читање извештаја управног и надзорног одбора за 1940. г. Примање извештаја и давање разрешнице управног и надзорног одбору за рад и рапорте у 1940 години,

3) Решавање о предлогима у смислу чл. 60 Банчиних правила,

4) Бирање потребног броја чланова за управни и надзорни одбор.

Акционари који желе учествовати на овом збору депоноваће своје акције код Банке најдаље до 11. јула о.г. (2446) 1—1

Управа

Биоскопи

Уранџија КРАЛА АЛБЕРТА З

У 2.15, 4.15. и 6.14 премијера веселог филма читавог низа комичних ситуација и заплета о једној екстравагантној жени

ГАРСОНИЈЕРА

(Herz modern möbliert)

Главне улоге играју: Хилда Краљ, Густав Хубер, Тео Линген, Густав Фрелих. Најновији журнал

Касина ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ТРГ 21

Данас у 2, 4 и 6 час. Краљ песме и режије **ВИЛИ ФОРСТ** у своме најлепшем делу

ОПЕРЕТА

Ремек дело преунесено дивних мелодија из оперете „Слепи миш“, „Циганији барон“, „Бас просјак“ и „Ноб у Венецији“. У осталим улогама **Марија Холст** — Лео Слезак.

Цеце 8, 10 и 15 динара

Сици ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ТРГ 11

Данас у 2.30, 4.30 и 6.30. Грандиозни филм, којему се диви читав свет

ДУЊА, ПОШТАРЕВА КЋИ

DER POSTMEISTER

Највећи филм сезоне по мотивима бе- смрти **Пушкинове новеле** о младој и дивној Дунђи — Разврат и раскош царског Петроварадина. Игре, песме и баладе. Најузбуђљивија љубавна драма руске књижевности. У глав. ул. **Хајнрих** Георг и Хилда Краљ.

Додатак: **Најновији журнал**.

Славија СВЕТОГА САВЕ

Данас у 2.30, 4.30 и 6.30. Грандиозно музичко ремек-дело — бесмртна творевина славног **ВИЛИ ФОРСТА**

ОПЕРЕТА

Филм баснословне раскоши, музике и лепоте о неказаној љубави двадесет младих бића.

Додатак: премијера најновијих вести

Унион КОСОВСКА 11

Данас у 2.30, 4.30 и 6.30. Херта Фајлер, Ханс Зенкер, Паула Хербергер у највећем широкском и варијетском филму последњих година

LA BELLE BEATRICE (ЛЕПА БЕАТРИСА)

Филм бурних страсти, невиђених артистичких тачака, диваљег звериња, љубави и хумора.

Додатак премијера најновијих вести.

Вола ЖОРЖА КЛЕМАНСОА

Данас у 2.30, 4.30 и 6.30. Љубимци београдске пубlike Кете фон Ноб и Паула Хербергер у најсвесијој ојерети снимљеној за филм пуну песама, љубави, шарма, раскоши и музике

ТОЧКОВИ СУДБИНЕ SALONWAGEN E-417

Балкан БРАКЕ-ЈУГОСВИКАНСКИ

Почетак у 2, 4 и 6 часова. Ханс Алберс у грандиозном филму ретко виђене величине и глумачке вештине

Извршио сам наредбу (WASSER FÜR CANITOVA)

Филм круте стварности, који, човека потреса и узлиже.

Додатак: Универзум журнал.

Рекс ХАРТИГОВА 66

Почетак у 2, 4 и 6 часова. Популарни комичари Ханс Мозер, Лео Слезак и Рихард Романовски у бриљантној комедији

КОНФЕТИ

Шлагер неодълъвог хумаора изванредног темпа и необузданог смеха.

Новаковић ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ТРГ 23

ПРВА САЛА. Данас у 2.4 и 6.15 час. Изваниредни поморски филм романтичног садржаја

FLORENTINE (МАНГУП ДЕВОЈЧЕ)

Жералдине Кат и Паула Хербергер.

Додатак: журнал.

ДРУГА САЛА

Данас у 2, 4 и 6.15 час.

НАПУЉ ГРАД ПОЉУБАЦА

Сјајан певачки филм духовитог садржаја у главној улоги омиљени Тино Роси

ЦЕМЕНТ

СВОЈЕ ФАБРИКЕ ЦЕМЕНТА
У ПОПОВЦУ ПРОДАЈЕ У
СВИМА КОЛИЧИНAMA САМО
ВАГОНСКИ

ФРАНЦУСКО-СРПСКА ИНДУСТРИЈА
ЦЕМЕНТА И УГЉА А.Д.
БЕОГРАД, КНЕЗ-МИХАЈЛОВА 36/IV

(2370) 4—6